

Panustades laste heaolusse loome noortele peredele atraktiivse koduvalla

Olen veendumusel, et laste heaolu väärtustamine on üks olulisemaid võtmeid noortele peredele atraktiivse valla kujundamisel. Kui me soovime, et meie vald areneks nii, et meie elanike arv kasvaks, peame looma keskkonna, kus lastel on hea kasvada ja peredel on kindlustunne oma tuleviku suhtes.

See tähendab palju enamat kui pelgalt olemasolevate teenuste pakkumist – see tähendab teadlikku ja sihipärast tööd selle nimel, et meie lasteaiad, mänguväljakud, haridustugi ja turvalisus oleksid kaasaegsed, kättesaadavad ja toetavad. Kui pered näevad, et nende lapsi siin tõepoolest oodatakse ja väärtustatakse, tekib neil soov jääda. Just sellised tingimused loovadki koha, kuhu noored pered tahavad elama tulla – või kus nad otsustavad jääda.

Kui pered teevad otsuseid selle kohta, kuhu oma kodu rajada, siis ei piisa enam ammu ainult elamispinna või töökoha olemasolust. Pered otsivad keskkonda, kus on hea

elada koos lastega – kus on usaldusväärsed, turvalised ja arendavad lasteaiad, kus nad tunnevad, et nende lapsi nähakse, kuulatakse ja toetatakse. Just laste heaolu ja neile loodud tingimused on sageli need, mis kallutavad otsuse ühte või teise suunda.

Keskkond, milline toetab lapse arengut

Väikelastega perede jaoks on lasteasutuse kvaliteet määrava tähtsusega. Nad ei vali oma lapsele lihtsalt kohta, kuhu ta päevasel ajal järelevalve alla jätta – nad otsivad lasteaeda kui keskkonda, mis toetab lapse arengut ja heaolu, kus last koheldakse väarikalt, arvestatakse tema eripärade ja vanematel on tunne, et nad on kaasatud ja mõistatud.

Meie lasteaedades peab toimuma pidev areng, ajakohastamine ning kohandumine uute ootuste ja vajadustega – nii töökorralduses ja inimeste hoiakutes.

Laste arengu toetamine on äärmiselt oluline. Lisaks sellele, et õpetame lapsi sööma, kõndima ja rääkima, on hädavajalik, et nad

omandaksid juba varakult ka eluks vajalikke muid oskusi, sealhulgas teadmised liiklusohutusest.

Ohud liikluses on suured, eriti väikestele lastele, kes alles avastavad maailma. Seetõttu peab laps juba varajases eas õppima, kuidas liikuda turvaliselt jalgsi või jalgrattaga, kuidas kasutada ülekäigurada, mida tähendavad valgusfoorituled ning kuidas märgata ja mõista liiklusemärke.

Liikluslinnak aitab ohtusid paremini hinnata

Sellest vajadusest lähtuvalt on mõistlik ja tulevikku vaatav idee, et iga valla lasteaia juurde rajataks liikluslinnak – õppekeskkond, kus laps saab ohutut liiklemist mänguliselt harjutada. Just läbi praktilise tegevuse kinnistuvad teadmised kõige paremini. Liikluslinnak on koht, kus lapsed saavad katsetada, eksida, õppida ja oskusi kinnistada, enne kui nad igapäevasesse liiklusesse satuvad.

Laps, kellel on olnud võimalus juba varajases eas turvalises keskkonnas liikluskäitumist harjutada, tunneb end ka hiljem tänaval kindlamalt ja oskab ohtusid paremini hinnata.

Lisaks turvalisusele loob liikluslinnak lastes ka rohkem huvi õues olemise vastu – nad saavad liikuda, arendada kehalist võimekust ning õppida läbi tegevuse. See toetab nende iseseisvust, enesekindlust ja vastutustunnet.

Et muuta Põhja-Sakala vald noortele peredele tõeliselt väärtuslikuks elukohaks, tuleb meil alustada kõige olulisemast – laste heaolust. Panustades laste heaolusse, arenguvõimalustesse ja turvalisse keskkonda, loome tugeva aluse valla arengule ja sellele, et siia soovivad tulla ja siia jääda just noored pered. Lapsed on meie tulevik – nende nimel tehtud otsused on investering paremasse homsesse.

SIRET SELTER

Tõnu Aavasalu liitus valimisliiduga Meie Põhja-Sakala

Kauaaegne Põhja-Sakala vallavanem Tõnu Aavasalu liitus valimisliiduga Meie Põhja-Sakala ja kandideerib 2025. aasta sügisel toimuvatel kohalikel valimistel vallavolikokku.

Aavasalu juhtis valda kümme aastat. Tema vallavanemaks oleku ajal oli omavalitsus stabiilselt ja hästi juhitud. Tõnu Aavasalu juhtimisel kujunes vallast usaldusväärne partner elanikele ja ettevõtetele. Otsuseid tehti läbimõeldult ja inimesi kaasates. Valla maine oli

sel perioodil hea nii elanike silmis kui ka väljaspool piirkonda.

Lisaks omavalitsusjuhinategutsemisele on Tõnu Aavasalu ka tunnustatud ettevõtja – tema loodud ja arendatud Vanaõue puhkekeskus on hinnatud sihtkoht loodusesõpradele, peredele ja turismigruppidele.

Ta on edendanud maaelu, andnud tööd kohalikele inimestele ning hoidnud au sees traditsioonilist maaelu ja kohalikke väärtusi.

Raske on üle hinnata Tõnu Aavasalu osa selles, et Suure-Jaanis on olemas Tervisekoda – veekeskus, tervisekeskus, kohvik, konverentsiruumid, apteek, ruumid kiirabile ja politseile.

Tõnu seisis aastaid selle eest, et projekt leiaks rahastust ning ehitus laabuks ja et hoone saaks väljast ja seest just selline – Soomaa lähedusse ja väikelinna sobiv.

Valimisliit Meie Põhja-Sakala peab oluliseks kogemust ja tasakaalukust

– just neid väärtusi, mida Tõnu Aavasalu oma senise tegevusega on esindanud.

Meie oleme vastutuseks valmis

Olen kindel, et Põhja-Sakala vald vajab oma arengus pikemat vaadet kui neli aastat. Seepärast ei ole valimisliit Meie Põhja-Sakala loodud ainult üheks valimistsükliks – me oleme tulnud, et jääda. Me ehitame meeskonda, kes tegutseb iga päev, hoiab ühendust vallarahvaga, kuulab ja vastab, tegutseb ja viib lubatud ellu.

Tänaseks on meie valimisliidu nimekirjas 60 tublit inimest erinevatest valdkondadest ja valla eri piirkondadest. Üks viimastest liitujatest on Tõnu Aavasalu – mees, kes on kümme aastat väarikalt kandnud vallavanema ametit ja kuulub täna vallavolikokku. Tema liitumise üle on mul väga hea meel. Tõnu tulek annab meie nimekirjale palju kaalu ja pädevust. Samuti on meie ridades tänasest vallavolikogu koosseisust Kuldar Keres, Silver Silm, Viive Lehtla ja Aivar Paas – kogenud ja tugevad inimesed, kellega koos on võimalik ellu viia suuri muutusi. Nimekirjas on mitmeid ettevõtjaid, kultuuri- ja haridustöötajaid, eakate ja noorte organisatsioonide juhte.

Meie oleme tänasele vallajuhtimisele selge alternatiiv – nii tehtud otsustele kui ka sellele juhtimisstiilile, mida praegune võimuliit esindab. Me ei jaga selle kitsalt kokkumängitud seltskonna arusaama juhtimisest ega suhtumisest oma inimestesse. Alternatiiviks ei ole ei Isamaa ega teised, kes tänase olukorra loonud ja seda püsti hoiavad. Meie pakume uut suunda ja sisulist muutust.

Meie jaoks ei ole vald ettevõtte, mida juhitakse ainult numbraid vaadates ja rahalist kasumit taga ajades. Loomulikult peame olema kokkuhoidlikud ja läbimõeldud, kuid meie suurim väärtus on inimesed. Tõeline kasu sünnib siis, kui meie lapsed saavad käia heas lasteaias ja koolis, kui külates püsib elu, kui inimesed tunnevad, et neil on põhjust jääda ja siia tulla.

Meie jaoks on kõige tähtsam aus ja avatud suhtlus. Me räägime inimestega nii, nagu ise tahame, et meiega räägitaks. Me ei poe bürokraatia takistuste taha – kui keegi küsib, siis me vastame, kui kuskil on mure, siis me tegutseme. Meie tegevuskava on tööplaan, teekaart, kuidas edasi minna. Mõni asi saab tehtud ruttu, mõni võtab rohkem aega – aga kui me täna ei alusta, siis ei juhtu midagi ka homme.

Me ei taha valda juhtida üksinda ega oma kitsa ringi sees. Me kaasame ettevõtjaid, külaelu eestvedajaid,

noori, eakaid – kõiki, kes tunnevad, et neil on soov midagi anda ja kaasa rääkida.

Meie jaoks tähendab valla juhtimine oma rahva teenimist, mitte valitsemist – see on vastutus, mida võtame tõsiselt. Loodame, et usaldate meid seda teed koos käima. Meie inimestega. Meie valla, meie Põhja-Sakala heaks.

PRIIT TOOBAL

Loe valimisliidu Meie Põhja-Sakala programmi <https://meievald.ee/>

MIKS MINA

Annika Leinus: otsustasin kandideerida valimisliidus Meie Põhja- Sakala vallavolikokku

Sündisin Tartus, kooliteed alustasin Puhjas. Olen õppinud kokaks ja töötanud kogu oma elu toitlustuses – koka ja toitlustusjuhina. Toitlustus on olnud minu kutsumus ja töö, mida olen teinud pühendumusega.

Nüüd, kui minu kolm poega ja kaks tütar on suureks kasvanud ja oma elu peal, tundsin, et on aeg teha midagi, mida olen ammu soovinud – panustada rohkem kogukonda ja seista maaelu eest.

Viis aastat tagasi soetasin Pili-verre oma kodu, ostsin endise Coop kaupluse, sooviga luua sellest paigast midagi enam kui ainult elukoht – koha, mis loob väärtust ka teistele.

Maal peab elu säilima! See tähendab, et inimestel peavad olema töökoht ja kõik vajalikud teenused samamoodi kättesaadavad nagu linnas.

Ma ei lepi sellega, et maal suletakse koole – kool on kogukonna süda.

Lisaks oma tööle väärtustanervislikku eluviisi, loen palju ning armastan käsitööd. Need on asjad, mis aitavad mul tasakaalu hoida ja iseendaga kontaktis olla.

Kandideerin, sest soovin, et meie vallas tehtaks otsuseid, mis hoiavad elu maal. Soovin seista inimeste eest, kes tahavad elada maal täisväärtuslikku elu.

Riine Ant: liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala ja kandideerin vallavolikokku

Kandideerin, sest meie vald väärivad paremat kaasamist ja õiglast arengut. Töötan huvijuhina ja õpetajana ning olen varasemalt kuulunud Võhma Linnavolikogu kahte koosseisu, kus juhtisin haridus- ja kultuurikomisjoni. Otsus taas kandideerida ei tulnud kergelt, kuid olles kõrvalt näinud, mis valla juhtimises toimub, tunnen, et muutus on hädavajalik.

Üheks suurimaks probleemiks pean inimeste kaasamist – või pigem selle puudumist. Olen osalenud mitmetel rahvakoosolekutel ja kohtumistel valaiesindajatega, kus on saanud selgeks, et praegune vallavalitsus ei soovi tegelikult kogukonna arvamust kuulda ega sellega arvestada. Kaasamine ei tohiks olla vormitüübi või linnukese pärast korraldatud jutuõhtu, vaid sisuline dialoog.

Minu töös ja vabatahtlikus tegevuses on mulle selgeks saanud, et meie vallas elab palju arukaid, ettevõtlikke ja hoolivaid inimesi. Just tänu neile on paljud olulised algatused ja ettevõtmised ellu viidud. Soovin, et ka vallajuhtimine hakkaks seda potentsiaali väärtustama.

Seisan selle eest, et: valla elanikke kaasataks päriselt ja sisuliselt, kogukonna ettepanekuid võetaks kuulda, valla areng oleks tasakaalustatud ja õiglane kõigi piirkondade suhtes.

Eero Animägi: liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala ja kandideerin oktoobris toimuvatel valimistel vallavolikokku

Olen Põhja-Sakala vallaga olnud seotud kogu oma elu. Töötan igapäevaselt Päästeameti ning pean ülioluliseks, et meie vallas oleks tagatud päästeameti, politsei ja kiirabi kohalolu. Kui midagi juhtub, on iga minut oluline. Seepärast peavad päästjad, politsei ja kiirabi olema meie vallas olemas ja kiiresti kättesaadavad. See ei ole mingi mugavus, vaid täiesti tavaline ja vajalik osa turvalisest elust.

Olen spordimees. Kiidan ja tunnustan tänaseid spordijuhte – meie vallas on head sportimisvõimalused ning oleme edukalt esindatud nii maakondlikel kui ka üleriigilistel võistlustel. Samas usun, et spordivaldkonna inimesi – treenereid, juhte, vabatahtlikke – tuleb veelgi enam tunnustada ja toetada, sest

just nende töö kaudu sünnivad tulemused, mis innustavad ka nooremaid kaasa lööma.

Mulle meeldib valimisliidu Meie Põhja-Sakala meeskond. See on tugev, kokkuhoidev ja tegutsemisvalmis seltskond, kes soovib vallaelu paremaks muuta. Soovin kandideerides anda oma panuse, et just see meeskond saaks pärast oktoobrikuiseid valimisi vallas otsustavaks jõuks.

MIKS MINA

Kersti Raudsalu: liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala ja kandideerin vallavoli- kokku

Olen terve oma elu elanud Kõpus – siin on mu juured, siin on minu kodu. Kooliteed alustasin Kõpu tollases 8-klassilises koolis, kus olid omal ajal õppinud ka minu isa ja vanaisa. Keskkooliaastad möödusid Kilingi-Nõmmes ning pärast lõpetamist asusin tööle Kõpu lasteaias.

Kui meie lasteaed kinni pandi ja meid koondati, jätkasin tööd Kõpu hooldekodus. Mõned aastad hiljem asusin õppima Pärnumaa Kutsehariduskeskusesse sotsiaalhoolduse erialale. Õpingute ajal sattusin praktikale

Viljandi Lasteabikeskusesse, kuhu suundusin kohe pärast praktika lõppu ka tööle.

Jätkasin õpinguid Tartu Ülikooli koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekaval ning pärast hariduse omandamist töötasin Viljandi Lasteaed Män-

nimäe tasandusrühma õpetajana. Kuus aastat tagasi otsustasin õppida edasi eripedagoogikat, samuti TÜ-s, ning praegu töötan viiendat aastat Viljandi Laste ja perede Tugikeskuses logopeedina.

Igapäevaselt ei osale ma küll seltsingutes ega ringitegevustes, kuid rõõmu pakuvad mulle käsitöö ja lugemine.

Kandideerin Põhja-Sakala vallavolikokku, sest tunnen, et minu kogemused haridus- ja sotsiaalvaldkonnas võiksid olla abiks kogu valla arengule. Minu jaoks on eriti olulised haridus ja meditsiin – Kõpus ei ole enam aastaid perearsti, mis seab paljud siinsed inimesed keerulisse olukorda.

Liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala, sest soovin, et meie kandi inimeste vajadused ja hääled oleksid vallajuhtimises kuulda ning nendega arvestataks.

Andrei Kanger: liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala ja kandideerin vallavolikokku

Sündisin Keilas ning omandasin seal ka põhihariduse. Kutsehariduse omandasin infotehnoloogia erialal Tallinnas. Seejärel elasin ja töötasin Inglismaal. Pärast Eestisse naasmist elasin Tallinnas, töötasin tegevjuhina kaubanduses ja hiljem alustasin oma ettevõtlustega kaubanduses.

2013. aastal viis elu mind Taisse, kus elasin ja tegutsesin ettevõtjana kaheksa aastat – seekord turismivaldkonnas. 2021. aastal tulin tagasi Eestisse ja asusin tööle Põhja-Sakala valda, Kildu külalistemajaja tegevjuhina. Töötan külalistemajas tänaseni. Lisaks sellele juhin Paide teatri kohviku igapäevatööd. Otsustasin kandideerida Põhja-

Sakala vallavolikokku ja liituda valimisliiduga Meie Põhja-Sakala. See otsus sündis loomulikult – olen lähedalt näinud, kui pühendunud ja sisuliselt mõtlevad inimesed sellesse liitu koondunud on. Valimisliidu koosolekud toimuvad Kildu külalistemajas ja mul on olnud võimalus kõrvalt jälgida, kui tõsiselt ja professionaalselt asju aetakse. Soovin sellesse panustada. Tegutsedes ettevõtjana jälgin hoolikalt, mis meie koduvallas toimub

– nii laiemalt kui ka vallavalitsuses ja -volikogus. Tänase võimuliidu tegevusega – või pigem selle puudumisega – ei saa rahul olla. Tihti on lausa piinlik kuulata, milliste ettepanekutega esinetakse ja milliseid otsuseid langetatakse.

Üheks suureks probleemiks on tegelased, kes on juba liiga kaua volikogu laua taga istunud – ja just nimelt istunud, sest rahvaga kontakt on neil ammu kadunud, lahendusi nad ei paku ega materjale läbi ei tööta.

Oluline tundub olevat vaid isiklik edevus ja kuulumine volikokku. Volikogu ülekannetest on hästi näha, et nad ei süvene probleemidesse, rääkimata lahenduste pakkumisest. Selline edevuselaat, tegevusetus ja ükskõiksus pidurdab valla arengut.

Valimisliit Meie Põhja-Sakala on minu hinnangul ainus tõsiseltvõetav alternatiiv senisele kinni jooksunud vallavõimule.

Aga muutused ei sünni iseenesest. Kandideerin, et anda oma panus.

Kalev Sengbuch: liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala ja kandideerin sügisel vallavolikokku

Olen olnud ligikaudu 12 aastat Kõidama külanem, seetõttu tean, kui oluline on kogukonna kaasamine. Olen veendunud, et sport ja ettevõtlus on maal elu edendamisel võtmetegurid. Olen mittetulundusühingu LEHOLA 2005 üks asutajaid ja eestvedajaid. Meie eesmärgiks on olnud aktiivne ja püsiv kohaliku elu arendamine. Üheks oluliseks tegevuseks on olnud lauatenise arendamine.

Meie lauatenise klubis lööb tänasel päeval kaasa 25–30 mängijat. Võistkondlikel Eesti meistrivõistlustel osaleme nelja meeskonna ja ühe naiskonnaga. Alates 2004. aastast korraldame igal aastal kuueetapilist võistlusarja Suure-Jaanis. Võistlus algas

kohalikul tasandil, kuid on kasvanud üle-eestiliseks – igal etapil osaleb 50–60 mängijat eri paigust.

Viimastel aastatel oleme andnud hoogu ka discgolfi arengule. 2021. aastal asutasime MTÜ Suure-Jaani Disc Golf Clubi, mis koostöös Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooliga rajas Olustvere 18-korvilise discgolfigi. Iganädalaselt korraldan discgolfi võistlust, kus osaleb 40–50 harrastajat.

Töös on ka uus 18-korviline rada Suure-Jaani kesklinnas Tervisekoja kõrval. Selle raja avamine on plaanis 2025. aasta sügisel.

Ettevõtjana olen alates 2013. aastast juhtinud oma ehitusettevõtet, keskendudes katuste ja fassaadide renoveerimisele.

Tean, kui oluline on maal ettevõtlust toetada. Seetõttu pean oluliseks regulaarset dialoogi kohalike ettevõtjate ja omavalitsuse vahel – näiteks ümarlause vormis –, kus sünnivad koostöövõimalused ja uued ideed.

Sporti hindava inimesena seisan selle eest, et valla spordisaalid oleksid tasuta kasutatavad ning Suure-Jaani Tervisekoja veekeskuse piletihind meie elanikele soodsam – vähemalt poole odavam tavapiletist. Terves kehas, terve vaim!

Põhja-Sakala valla tulevikku silmas pidades on võtmeküsimuseks elamispindade arendamine. Kui pakume inimestele uusi elukohti, tuleb ka elu järele – koos elanike, laste, maksutulu ja elujõuga.

MIKS MINA

Annika Kadak:
liitusin valimis-
liiduga Meie Põhja-
Sakala ja kandidee-
rin sügisel valla-
volikokku

Olen pärit Viljandist ja seal ka koolis käinud, kuid viimased paarkümmend aastat on minu koduks olnud Põhja-Sakala vald. Otsustasin selle piirkonna kasuks, kuna pean oluliseks lastega peredele loodud toetavat keskkonda. Olen abielus ja kahe täiskasvanud lapse ema. Vabatahtlikuna olen viimased aastad aktiivselt tegutsenud keelesõbrana eesti keelt emakeelena mitte kõnelevatele inimestele ja keelekohviku mentorina. Meie peres on lemmikloomad väga olulisel kohal, kodu ilma lemmikuta ei ole meie jaoks kodu. Minu südames on väga suur osa ka käsitööl ja kõikvõimalikul isetegemisel.

Minu haridustee värskeim punkt sai pandud 2024. aastal Tartu Ülikooli magistriõpingute lõpetamisega kogukondade arendamise ja sotsiaalse heaolu erialal. See on suurepäraseks täienduseks minu pikaajalistele kogemustele inimestega töötamisel. Olen oma karjääri jooksul puutunud kokku väga erinevate valdkondadega, alates sisejulgeolekust kuni hariduseni, omandades laialdase kogemuse inimeste toetamisel nende elukaare eri etappides. Hetkel töötan naabervallas raamatukogu juhina, mis annab mulle võimaluse panustada kogukondade arengusse ja inimeste heaolu edendamisse.

Usun siiralt, et inimene on oma otsustes autonoomne ja soovib oma elukeskkonnas iseseisvalt toime tulla. See rõhutab, kui oluline on, et ka meie väline keskkond toetaks meie hakkamasaamist igas vanuses. Näiteks mõtlen siin

piisavatele pinkidele jalgajatele, teede korrashoiule ning võimalusele turvaliselt liigelda. Samuti tunnen puudust parematest võimalustest lemmikloomapidajatele, et neil oleks ka võimalus nõuetekohaselt käituda – meie kergliiklusteedel napib näiteks prügikaste ja tore oleks ka kinnine koerte mänguväljak, kuhu oma neljajalgne lemmik turvaliselt ilma rihmata mängima lasta.

Mind teeb väga murelikuks tervishoius üldiselt toimuv ja eriti selles valguses meie valla elanike võimalus saada esmatasandi arstiabi, sest kahjuks on meil mitu piirkonda ilma perearstita. Neil inimestel, kes vajavad regulaarset ja järjepidevat jälgimist perearsti poolt, on justkui jalad õhus. See ei tohiks olla inimese mure, sest tema tervisemured on juba niigi suured. Väide, et Viljandi on piisavalt lähedal, ei päde – esiteks on ka sealset nimistud enamasti täis ja teiseks ei peaks abivajav inimene tegema läbi kadalipu ja pealesunnitud seiklust, mida kaugemale arsti juurde minek hajaasustuses paraku nii või naa tähendab. Lisaks on perearstide vähesus (või suisa puudumine) kindlasti suur takistus ka tulevikku vaadates – potentsiaalsed inimesed, kes võiksid meie valda kolida, võivad sellest loobuda, sest nad ei saa kohapeal väga olulist ja vajalikku teenust.

Kuldar Keres:
kandideerin sügisel
toimuvatel valimistel
vallavolikokku
valimisliidus
Meie Põhja-Sakala

Olen Põhja-Sakala valla elanik ja ettevõtja Võhma linnas, samuti mitme mittetulundusühingu juhatuse liige.

Kuulun praeguse vallavolikogu koosseisu ning olen vallas toimuvaga hästi kursis ja teadlik muutust vajavatest valdkondadest. Mulle läheb korda iga vallakodaniku mõte ja sõna.

Hindan kõrgelt ettevõtjaid ning nende panust valla arengusse.

Ilusat suve ja tegusat sügist!

Kabila veeprobleem jääb tänases volikogu koosseisus lahenduseta

Aprillikuu lehes kirjutasin Kabila ja Kerita külade veeprobleemist. Tookord oli lootus, et Põhja-Sakala vallavalitsus ja AS Põhja-Sakala Haldus võtavad elanike ettepanekud töösse ning leitakse lahendus, mis tagab vee kättesaadavuse Kabila 13 majapidamisele. Vallavalitsusest saadud info põhjal on Kerita küla majapidamised saanud lahenduse, mille üle on siiralt heameel.

Vallavalitsuse saadetud kirjas elanikele toodi välja, et Kabila küla uue ühisveevärgi rajamise kulud oleksid 200 000–260 000 eurot. Arvestades, et liitumisega seotud kulud peab kandma liituja, kujuneks ühe majapidamise liitumistasuks orienteeruvalt 20 000 eurot. Selline summa on külaelanikele – kellest paljud on pensionärid või noored pered – täiesti kättesaamatu. Vallavalitsus viitas taas hajaasustuse toetusele, ehkki juba varasematel koosolekutel on korduvalt selgitatud, et ka toetuse korral jääb vajalik omafinantseering, milleks on 3000–4000 eurot, elanikele järele. Samuti ei saa Kerita küla näidet Kabila puhul rakendada – inimeste sotsiaalne ja majanduslik taust on erinev

Riina Piir, Siret Selter ja Heldur Kraaner suhtuvad Kabila ja Kerita inimeste veeprobleemi lahendamisse tõsiselt.

ning otseseid paralleele tõmata ei saa.

Kõige enam tekitab paha-meelt see, et vallavalitsus ei viidanud kordagi koosolekul saavutatud sisulisele kokkuleppele: analüüsida olemasoleva puurkaevu kasutuselevõttu ja selle haldust aktsiaseltsi Põhja-Sakala Haldus poolt. Tegemist oli lootust andva kompromissiga, mille võimalikkust vallavalitsus pidi koostöös haldusettevõttega uurima.

Vastuseks õiguskantslerile antud ametlikus kirjas kinnitas vallavalitsus, et toimunud on kohtumine AS Põhja-Sakala Haldusega ning uuriti võimalust võtta puurkaev hallata kasutuskorra alusel. Ettevõtte lubas panna kirja oma tingi-

mused ja kulud, misjärel pidi algama arutelu elanikega.

Hiljem edastatud seisukoht kinnitas, et Põhja-Sakala Haldus ei pea mõistlikuks hallata süsteemi, mille üle puudub täielik kontroll ja mille investeeringud ei oleks põhjendatud ning teatati, et Põhja-Sakala Haldus ei esita eraldi hinnakirja olemasolevale kaevule kasutuskorra alusel halduseks.

Õiguskantsler on oma vastuskirjas rõhutanud, et veevarustuse probleem Kabilas tuleb lahendada ning seda peab tegema eelkõige omavalitsus, mitte jätma vastutust elanikele või eraettevõtjale. Põhja-Sakala Vallavalitsus ei ole tänaseks mitte üksnes ignoreerinud inimeste ettepanekuid, vaid

kaotanud ka usalduse oma lubaduste täitmise suhtes.

Tänaseks on selge, et vallavalitsus on elanikele esitanud rahaliselt võimatu lahenduse, mida inimesed kanda ei suuda. Tulemuseks on paha-meel, pettumus ja usalduskriis – ning õigustatud küsimus: kas kaugemal elava inimese hääl loeb vallas vähem?

Kohalike lootus on nüüd, et sügisese valimised toovad volikogusse inimesed, kes ei keera selga oma kogukonnale ega unusta, et kohaliku omavalitsuse eesmärk ei ole mitte probleeme delegeerida, vaid neid lahendada. Kabila küla elanikud ootavad jätkuvalt, et neid kuulatakse ja toetatakse – mitte ignoreeritakse.

SIRET SELTER

Kust tuleb 500 000 eurot teedesse?

Valimisliit Meie Põhja-Sakala on teinud ettepaneku suunata kogu maamaksust laekuv raha teede remonti. See ettepanek on pärvinud palju tähelepanu – ja ka mitmeid küsimusi. Kõige sagedamini küsitakse: kust see raha siis võetakse?

Selgitan. Kõigepealt – miks just teed? Kui küsida, millest Põhja-Sakala inimesed oma igapäevaelus enim puudust tunnevad, jõuab jutt kiiresti teede olukorran. See ei ole mugavuse, vaid elukvaliteedi ja ligipääsetavuse küsimus. Kevadine teede olukord ei vaja pikemat kirjeldust – kõik, kes maal elavad, teavad seda hästi.

Meie ettepanek on suunata alates järgmisest aastast kogu maamaksust laekuv tulu vallateede remonti ja ehitusse. Käesoleva aasta eelarves on kavandatud, et maamaksust laekub veidi üle 500 000 euro, ning kogu selle raha soovimegi suunata teede remonti. Sellele lisanduvad eraldi vahendid teede hoolduseks – lume- ja tolmutõrjeks, niitmiseks ja hõõveldamiseks.

Aga kust see raha siis tuleb? Rõhutan: me ei kavanda ühtegi maksutõusu ega uusi tasusid. Tegemist on rahaga, mis juba täna maamaksust

valla eelarvesse laekub. Igal aastal maksavad inimesed maamaksu, mis riigi poolt vahendatuna jõuab valla eelarvesse üldise tuluna. Meie ettepanek on panna sellele summale konkreetne silt: „teede remont“. Selline lähenemine loob ausa ja läbipaistva seose maksja ja teenuse vahel – inimene teab, kuhu tema maksuraha läheb.

Täna kulub Põhja-Sakala vallas teede remondiks ligikaudu 200 000 eurot aastas. Kui suunata sinna kogu maamaksutulu, kasvab see summa 2,5 korda – lisandub vähemalt 300 000 eurot. Põhja-Sakala valla 2025. aasta eelarve on ligi 24 miljonit eurot, millest 3,6 miljonit on kavandatud investeeringuteks. See, kuhu see raha suunatakse, on valikute küsimus. Meie ettepanek on teha teedest üks selge eelistus. Teede remont on investeering!

Kahtlemata on eelarves kohti, kus on võimalik ka kokku hoida – täpsed valikud selguvad eelarve koostamise käigus. Kui valijad usaldavad meid ja annavad meile võimaluse kujundada 2026. aasta eelarvet, soovime selle koostada põhjalikult, alustades nii-öelda nullist. Iga kulu peab olema põhjendatud ning tegevustes ei tohi olla dublee-

rimist. Usun, et üks võimalus kokkuvõtteks on valla kinnisvara haldamine. Kui erinevate asutuste hooned koondada ühtse halduse alla – näiteks anda haldamine vallale kuulavale Haldusele –, saab hoolust, korrastamist ja kulusid paremini planeerida. Ühtsed hanked, koondatud teenused ja läbipaistev ülevaade kogu kinnisvarast aitaksid vältida kattuvaid kulutusi ja saavutada kokkuvõtteid.

Tulude poolelt on põhjust ettevaatlikuks optimismiks. Näiteks käesoleval aastal on maksulaekumine olnud oluliselt parem, kui eelarves julgeti prognoosida. See, koos esimestele taastumise märkidele viitava majanduskasvuga, annab lootust, et maksutulu jääb heale tasemele ka edaspidi. Positiivne mõju on olnud ka intressimäärade alanemisel, mis vähendab valla finantskoormust ja loob võimaluse suunata rohkem vahendeid inimestele olulistesse valdkondadesse – sealhulgas teedesse.

Kui vallaal on konservatiivne eelarvepoliitika, oskus kaasata välisrahastust ja valmidus tegutseda targalt, on täiesti realistlik, et iga-aastane investeerimisvõimekus ulatub umbes 1,5 miljoni euroni – ja seda

ilma laenuraha kaasamata. Meie soov on, et vähemalt kolmandik sellest läheks igal aastal teede remonti – vähemalt järgmise nelja aasta jooksul. See tähendaks teetööde läbiviimist ligi 30 kilomeetrit aastas – olenevalt vajadusest kas mustkatte rajamist, kruusateede pindamist või muud tüüpi remonti.

Olen veendumusel, et valla eelarve tulude poolt ei saa käsitleda kui midagi lukus olevat või muutumatut. Meie kohustus on töötada selle nimel, et Põhja-Sakalas elaks rohkem inimesi – et siia jäädaks ja siia tulda. Iga uus elanik tähendab valla jaoks lisatulu ja uusi võimalusi. Tööealine inimene toob kaasa maksutulu – osa tema tulumaksust laekub otse vallale. Kui peres on lapsi, kaasneb sellega riiklik pearaha koolidele. Ka pensionärid on osa rahastussüsteemist – nende pealt arvestatakse omavalitsustele riigipoolset toetust tasandus- ja toetusfondide kaudu.

500 000 eurot teedesse ei ole ei ulme ega valimiselne bluff – see on täiesti tehtav, kui teede remont seada selgeks prioriteediks.

PRIIT TOOBAL

Mart Erik: Minu maailmavaade on Põhja-Sakala vald

Vestleme sinuga Põhja-Sakala vallas Lahmuse külas Kaasiku talus. Sina ja su elukaaslane Laine Randjärv kolisite Suure-Jaani kanti alles hiljuti.

Miks just siia?

Ehkki olen sündinud Märjamaal, siis päriselt olen end alati pidanud Suure-Jaani poisiks. Meie pere kolis Suure-Jaani 1958. aastal, kui olin viie aastane. Minu isa Ülo Erik alustas metsamajandis insenerina, hiljem tõusis peametsaülemaks ja lõpuks sai temast metsamajandi direktor. Ema Maie Erik oli Suure-Jaani Metsamajandi looduskaitse inspektor. Meie kodu oli Kõidamal või nagu vanasti öeldi Kõidamal, õ-ga. Isa eestvedamisel rajati muuhulgas ka Kõidama lasteaed.

Minu lapsepõlv möödus täielikult siinkandis. Kooliteed alustasin vanas Kõleri 1 asunud koolimajas ning õppisin Suure-Jaanis üheksa klassi. Teisest klassist alates koliti meid uude hoonesse, kus tänagi Suure-Jaani Kool ja Gümnaasium tegutsevad. Mäletan tänini selgelt koolimaja vahetusega seotud muutusi ja elevust.

Kui isa 1969. aastal Tartusse Eesti Metsainstituudi direktoriks kutsuti (ta oli sisuliselt selle asutaja), kolisime perega Tartusse. Jätkasin oma kooliteed Tartu 5. keskkooli 10. klassis, tänases Tamme Gümnaasiumis. Olin juba Suure-Jaani koolipoisina aktiivne geograafiahuviline. Õpetaja Ester Kõrgessaar oli üks neid, kes minus geograafia vastu huvi äratas. Olen võitnud isegi vabariikliku geograafialümpiaadi, mille üle tunnen siiani uhkust. Seetõttu võeti mind Tartus avasüli vastu geograafia-bioloogia eriklassi.

Olenemata sellest, et edasine elu viis mind Viljandimaalt ära Tartusse ja hiljem Tallinnassegi, olen alati tundnud, et mu kodukoht on ikkagi Suure-Jaanis – lapsepõlve män-

Esimene kartulisaak Kaasikul – 9. juulil

gumaadel. Peale keskkooli astusin Eesti Põllumajanduse Akadeemiasse metsanduse erialale. Olin kolmas põlvkond Erikuid, kes sellele huvitavale teele asus. Lõpetamise järel suunati mind Vihterpalu metskonda, kus töötasin metsaülemena seitse aastat. Töö maal polnud kerge, ent sain edasiseks hulgaliselt kogemusi – õppetunde nii looduse kui inimeste käest.

Laste kooliealiseks saades oli selge, et elukorraldust tuleb muuta, sest väikelaste

talvine hõreda bussiliiklusega koolitee oli paras katsumus. Nii me metskonnast lõpuks Tallinnasse kolisime, kus mulle pakuti tööd plaanikomitees. Metsa- ja paberitööstuse all-osakonna juhataja ametikoht rasketööstuse osakonnas oli pikka aega täitmata, sest keegi sinna minna ei tahtnud. Noh, kole asi – öeldi. Võtsin selle siiski vastu ja ega ma kahetse. Aeg sattus olema põnev. Näiteks avaldasid sel ajal Siim Kallas, Tiit Made, plaanikomitee kolleeg Edgar Savisaar

ja Mikk Titma ajalehes Edasi ettepaneku Isemajandava Eesti teemal. Hiljem õnnestus mul osaleda IME programmi koostamisel, kus vastutasin metsandusega seotud osa eest.

Ei osanud toona ettegi kujutada, et ühel hetkel elame taas iseseisvas riigis, kus „maksab Eesti kroon“ nagu laulusalm ütleb. Uus aeg tõi meile ettevõtluse ja turumajanduse arengu – minule aga ühe elu suuremates õppetundidest. Ja seotud oli see taas Suure-Jaaniga. Niisiis oli see teine tulemine siiakanti. Nimelt erastasin ma 1990ndatel lootusrikkalt Suure-Jaani metsamajandi, mis mu kogematusel lõppes elu ühe rängima ebaõnnestumisega – tegin läbi eraisiku pankroti. Kukkusin kõrgelt, kuid õnneks suutsin siiski taas tõusta. See oli väärtuslik elukogemus, millele raske midagi lisada. Ettevõtlusega tegelenud inimesed mõistavad, kui võrd üks selline õppetund meid muudab. Ilmselt on arusaadav seegi, et mõneks ajaks viis tee mind seejärel taas siit minema.

Kolmas tulemine – nüüd juba Lahmuse küla Kaasiku tallu – sai teoks üsna hiljuti.

Hakkasime Lainega teadlikult uut kohta otsima juba 2021. aasta paiku, kuid ikka seda õiget polnud. Koroonakriis ja Ukraina sõda kinnita-

sid aga veendumust, et vajame elupaika maal. Tartus elades vasardas peas küsimus, et mis saab siis, kui ühel hetkel on 27 kraadi külma, kuid katlamaja ei tööta, pole elektrit ja vett? Saime aru, et talukoht maaga, oma kartulid, küttepuid, kae- vuvesi ja sõltumatus ootamatustest on tõelised väärtused.

Kaasiku talu tuli meie ellu läbi õnneliku juhuse ja siin me nüüd oleme. Eelmise peremehe, Kalev Alle ja tema abikaasa Mareti pühendumus on selgelt tunda. Kinnistul asuvad majad pole mitte lihtsalt hoonete kompleks, vaid neil on hing sees. Iga kivi ja puu räägib siin oma lugu. Täna Kalevit loodud aura eest südamest.

Nüüdseks olen end Kaasikule ametlikult sisse kirjutanud ja tunnen, et olen lõpuks koju jõudnud.

Oled kolmandat põlve metsamees, rõhutad seda tihti nii oma raamatutes kui ka avalikes esinemistes. Mida see „metsameheks olemine“ sinu jaoks tähendab?

„Metsameheks olemine“ tähendabki, et olen üdini metsanduse sees. See ei ole mitte ametikoht, vaid elulaad ja maailmavaade ning minu pere lugu. Olen kolmandat põlve metsamees mitte ainult diplomi poolest, vaid päriselt – läbi töö ja kogemuse.

Minu vanaisa Paul Erik oli 12-lapselisest peres noorim. Põnevust jagus kui vanem vend Juhan, kes oli tsaararmee staabikapten, võttis ta endaga Siberisse kaasa. Nikolsk-Ussuriiskis lõpetas vanaisa metsakooli ja töötas seejärel viis aastat Siberi taigas metsataksaatorina. See oli aeg, kus ta õppis loodust tundma, mõõtma, kaardistama ja austama. Meil kodus räägiti ikka tema lugusid Siberi metsadest. Need lood jäid mällu ja kujundasid ka minu arusaama metsast.

Vanaisa tagasitulek Eestisse oli paras seiklus. Mobiliseerituna, 1917. aasta 7. novembril – täpselt revolutsiooni päeval – lõpetas ta Irkutski sõjakooli. Talle anti enne armeele tagasi pöördumist lühike puhkus, et kodus käia. Ent täies mundris Eestisse jõudes sattus ta Vabadussõja sündmuste keskele ning tagasi Venemaale enam ei läinudki. Tänu heale haridusele, kaartide joonistamise oskusele ja tugevale sõjalisele ettevalmistusele kutsuti ta kindral Põdra, kes juhtis Landeswehri purustamist Võnnu all, staapi. Pärast sõda pakuti talle kui Vabadusristi kavalerile kohta kindralstaabis, kuid ta loobus ja valis oma tee, pöördudes metsanduse juurde tagasi. Esimene töökoht oli tal metsaülemana Audrus, kus ta kohitus minu vanaemaga. Audrus sündisid pere esimesed pojad, nende seas minu isa Ülo.

Kõik neli perepoega – nii minu isa kui tema kolm venda – õppisid mingil hetkel metsandust. Kaks vanemat poissi mobiliseeriti Saksa sõjaväkke, neil jäi haridustee pooleli. Minu isa lõpetas Tartu I keskkooli (toona ja nüüd uuesti Treffneri gümnaasium) ning siirdus õppima metsandust Tartu Ülikooli. Ka isa noorem vend Ain Erik õppis metsandust. Nii jätkus meie pere metsandusliin ja ega mul endalgi erilist valikut polnud – loogiline samm tundus jätkata esiisade teed.

Ka mu enda vanemad lapsed on selle päranduse vastu võtnud. Nii tütar Liis kui ka poeg Ants tegelevad metsaga, esindades juba neljandat põlvkonda metsamehi. Selline valik pole olnud kunagi peale surutud, pigem on huvi ja arusaam, et mets on midagi, mille eest on vaja tulevaste põlvkondade tarvis targalt hoolt kanda, tulnud neile kaasa koos emapiimaga.

Millise elutee valib minu pesamuna, 15-aastane tütar Rika – seda saame veel näha.

Ühed ütlevad, et raiutakse liiga palju, teised, et liiga vähe. Mis seis selle Eesti metsaga siis on?

Kõigepealt tuleb vaadata ajalukku. Näiteks 1939. aastal oli Eesti metsasus kõigest 20%, ent olukord muutus, kui algas II maailmasõda. Venemaa annekteeris Eesti ning küüditas inimesi Siberisse. Teame traagilistest sündmustest nii 1941. kui 1949. aastal.

1944. aastal tajusid paljud, mis hakkab juhtuma ja lahkusid piiri taha, jättes maha oma kodud, põllud ja metsad. Kümned tuhanded hukkusid kas põgenedes või vangistuses. Selle tagajärjel jäi tohutu hulk maad kasutuseta ja umbes veerand Eestimaast kasvas võssa.

Lisame sündmuste jadasse kolhooside-sovhooside kadumise 90ndate algul, mil suur osa metsast tekkis mahajäetud põldudele ja heinamaadele looduse enda tehtuna ning olemegi jõudnud olukorda, kus Eesti metsasus on umbes 50%.

Tagastamise protsessis said inimesed taas oma maa pere-meheks. Olgugi, et kunagi oli seal põllu-, heina- või karjamaa ja nüüd kasvab mets – on omanikul õigus seda kasutada oma äranägemist mõõda – muidugi seadusi arvestades. Metsa majandamine ei ole patt, see on osa looduse ringkäigust.

Sinu ettevõtted tegelevad samuti metsamajandusega. Mida tähendab tark metsakasutus sinu jaoks?

Nagu inimese elus räägitakse tervelt elatud aastatest, on ka metsal aeg, mil ta on parimas eas. See tähendab, et mets on kasvanud täisikka, saanud tugevaks ja küpseks ning on õige hetk võtta metsalt saematerjal,

Suure-Jaani Kõleri 1 koolimaja ees. Vasakult Mari Lee, Andres Saluveer, Evi Maisalu (Uusna), Heino Lossmann, klassijuhataja Linda Kadarik, Kalju Stamm, Jaan Kuresson, Indrek Heidemaa, Jüri Sääsk, Endel Roomets, Mart Erik, Jüri Mikkor, Karin Koppel (Jürgens), Anne Lippin (Vesinski), Aavo Klettenberg, Age Einulo (Ruusakink), Ester Kondel, Irene Olm (Beljakov), Elle Ervald (Vallimäe)

2023. aastal Eric Claptoni kitarrifestivalil Crossroads Los Angeles

Koos Laine Randjäärvega 2024. aastal Vancouveris The Rolling Stonesi kuulamas

palk, vineeripakk. See on aeg, kus mets annab tänuväärset inimesele vastu aastakümneid kasvatatud saagi.

Kui õige aeg maha magada, hakkab mets vananema – küpseb üle, muutub haigustele vastuvõtlikuks ning passibki ainult ahju ajamiseks. Ehkki mõned aktivistid soovivad, et mets jääks täielikult puutumata tulevastele põlvedele, tuleb arvestada, et suhtumine „puud surevad seistes“ ei tähenda üksnes väärtusliku ressursi kasutamata jätmist, vaid ka meie laste ja lastelaste võimaluste vähendamist.

Loomulikult peab mingi osa metsa olema kaitse all. Võib arutada, kas praegu väljapakutud 70/30 suhe on piisav, aga rohehullude poolt tehtud nõudmine 50% kaitse alla võtmiseks on küll absurdne. On mõistetamatu pidada kuriteoks seda, kui inimene hoiab oma metsa, istutab puid juurde, hooldab noorendikke ja valmistas järgmiseks kasvutsükliks. Kaitseme loodust seal, kus seda on tõesti vaja, aga jätame ka inimestele õiguse oma maad ja metsa kasutada.

Ma olen öelnud ja jään enda juurde – metsa kasvatatakse raiumiseks. Seetõttu on mind kõvasti hurjutatud. Aga see ju ongi majandamise mõte: istutad, hooldad, ja kui aeg on küps, raiud ja kasutad seda, mis mets on sulle andnud. Muidugi mitte korraga, vaid süsteemselt ja vastutustundlikult. Pärast lageraiet tulevad raiesmikul

maasikad, vaarikad ja liblikad, seejärel linnud, kukeseened ja kuuseriisikad. Ja nii edasi uuele ringile.

Enamus metsadest, mida täna RMK-s raiutakse, pole mingid ürgmetsad, vaid 70–80 aastat tagasi istutatud niinimetatud puupõllud, mis ongi loodud kasutamiseks. Analooži võib tuua viljakasvatusega – külvatakse, et lõigata. Kasvutsükkel on lihtsalt kordades erinev. Aga keegi ei taha kuulata.

Samal ajal näitavad ka uuringud, et rahvas eelistab jalutada ja loodusande korjata just majandusmetsades, mitte kaitsealustes loodusmetsades, kust tegelikult läbi ei pääsegi. Majandusmetsas on ka head liikumisvõimalused – teed ja trassid. Tavainimene ei oska sageli näha sirgeid istutusridu, mida aja jooksul looduslikult kasvama hakanud puude tõttu märkab vaid vilunud silm.

Oled kirjutanud raamatu „Minu mets. Metsa tõde ja metsa õigus.“ Kas raamatu lugeja leiab sinu raamatust metsa tõe ja õiguse?

Hea küsimus... Usun, et kes seda raamatut mõttega loevad, saavad sealt oma tõe ja arusaamise kätte küll. Aga need, kes on oma hulluses juba ära pööranud mingisse roheusku – noh, nende jaoks... las neil olla oma usk ja arusaamised.

Mis rolli sa täna oma ettevõtetes täidad, korraldad

igapäeva tegevust või jälgid kõrvalt ja sekkud, kui tundub, et on sekkumist tarvis?

Täna olen oma ettevõttes ainus juhatuse liige. Kõik vajalik on juba aastaid tagasi käima pandud, süsteem töötab. Ettevõtte igapäevast tegevust korraldab mu tütar Liis koos meeskonnaga, ma saan olla pigem kõrvaltvaataja rollis ja sekkun vaid siis, kui vaja midagi korrigeerida või suuremat otsust aruta. Võrreldes varasemaga on mul täna kindlasti rohkem aega iseendale.

Sinu ettevõtte pole ju mingi pisikene ühemehefirma – tegemist on asutusega, mille tegevus ulatub üle Eesti ja üle riigipiiridegi.

Jah, meie hallata on märkimisväärne osa Eesti metsamaast. Ettevõtte on üks oma ala Eesti juhtivaid, mis haldab üle 16 000 ha rahvusvaheliste fondidele kuuluvaid metsa- ja põllumaid. Rohkem kui 200 põllumeest on sõlminud meiega maade rendilepingud. Me ise ei käi sae ega traktoriga metsas, vaid leiame kogenud, oskajad ja hea metsatunnetusega partnerid. Meie maadel teevad raiet või hooldust oma ala tipud – inimesed, kes tunnevad ja armastavad metsa.

Lisaks metsale on sulle südamelähedane muusika. Kas mängid ise mõnd pilli või laulad? Oled oma muusikaarmastuse koguni kaante vahele pannud – millest su „Melomaani memuaarid“ räägivad?

Olen natuke pilli mänginud küll, vanemate soovil õppisin Viljandi Lastemuusikakoolis viiulit. Noorele poisile oli päris väsitav pärast koolipäeva veel tunnike bussiga linna loksuda, peale ettemängimist tühja kõhuga bussi oodata ja õhtul hilja koju jõudes veel koolitööd teha. Niisugune kohustus tekitas minus vastumeelsuse klassikalisele muusika vastu ja suunas hoopis roki poole. Mäletan siiani, kui nägin esimest korda telerist „Optimiste“ mängimas lugu „Jaan läheb Jaanitulele“. See oli nagu plahvatus – külmavärinad tulid selga. Sealt edasi tulid Graps, Mik-

ronid, The Rolling Stones, The Beatles ... ja see maailm neelas mu endasse. Ise ma bändis ei mänginud, aga olin selle sees – kuulasin, otsisin, salvestasin.

„Melomaani memuaarid“ ongi tegelikult üks mälestusteraamat lapsepõlvest, noorusest ning muusikalisest elust läbi oma silmade. Kirjutan esimestest kontserdielamustest, lintidest, plaatidest, raadiojaamadest. Siin on lood sellest, kuidas unistasin kasvõi korra mõnele päris rokk-kontserdile pääseda ning kuidas see lõpuks ka õnnestus – Rollingud tulid Tallinnasse, Alice Cooperit kuulasin Londonis. Viimasel ajal on meeldima hakanud näiteks Motörhead. Kodu suur plaadikogu pole, kuulan muusikat autos, Spotify's.

Ja eks nüüd, elades koos koorijuhiga (Laine Randjäär – toim), olen taas hakanud ka klassikalist muusikat hindama – näiteks sümfooniakontserte või ooperigalasid ma tõesti naudin.

Kas on mõni kontsert, kuhu oled väga tahtnud minna, kuid jäänud mingil põhjusel käimata? Või on keegi, keda oled nooruses fännanud, aga kes tänaseks enam ei esine ja jääbki elus kuulmata?

Neid unistusi ikka on olnud. Üks konkreetne jäi nüüd just hiljuti käimata – Ozzy Osbourne'i viimane hüvastijätukontsert. See sattus täpselt samale ajale laulupeoga ja laulupidu oli hetkel tähtsam. Kahju natuke, sest Ozzy't oleks tahtnud veel kord elus laval näha.

Teine suur kahetsus on Led Zeppelin – kuigi nad lõpetasid tegevuse juba 1980. aastal, jäi mul käimata nende 2007. aasta taasühinemiskontserdil, mis oligi viimane võimalus neid näha. Zeppelini esinemised on salvestusi vaadates olnud võimsad, ka olen nende plaate väga palju kuulanud.

Millise artisti piletid selleks aastaks veel taskus on?

Sügiseks on mul piletid ansambli, kes teeb oma viimast tuuri – The Who. Just nende viimane kontsert Ameerikas. See on minu jaoks suur asi. The Who on olnud osa mu muusikalisest maailmast juba noorusest peale – need, kes tegid esimese tõelise rokkooperi „Tommy“, lõhkusid lava peal kitarre ja olid omal ajal üheks roki alustalaks.

Minu jaoks olidki kolm suurt: The Beatles, Rolling Stones ja The Who. Biitleid ma ei jõudnudki päriselt kuulata, Rollingute kontsertidel olen käinud neli korda, ja nüüd – lõpuks saab ka The Who elus ära nähtud. Ma väga loodan, et sellel viimasel kontserdil viimase loona tuleb „My Generation“ ning nad seal ka oma pillid puruks peksavad nagu vanasti. See oli omamoodi sümboolne akt, millega teadvustati uue – nüüd juba meie, penskarite – generatsiooni sündi.

Muudame teemat. Oled otsustanud kandideerida oktoobris kohalike omavalitsuste valimistel. Kas oled kohaliku poliitikaga varemgi kokku puutunud?

Kohaliku poliitika teema mulle päris võõras pole. Vihterpalu metsaülemena olen olnud kahes koosseisus Padise külanõukogu saadik. Kuid see oli teistsugune aeg – kohaliku elu korraldamine käis ameti juurde.

Taasiseseisvunud Eestis ma kandideerinud ei ole. Nüüd tunnen, et on paras aeg. Elukogemust on piisavalt, elu on mind tagasi kodukohta toonud ja hinges on tunne, et võiks midagi kogukonna jaoks ära teha. Mitte kiruda, vaid kaasa aidata, otsustada ja suunata.

Miks just valimisliit Meie Põhja-Sakala? Miks mitte mõni erakond?

Mis puutub valimisliitu, siis minu jaoks on see nagu laulukoor. Ühes ja samas kooris harjutavad eri maailmavaatega lauljad – EKRE, sotsi, refi, keski toetajad. Ja nad laulavad kõrvuti, ühes taktis, selle nimel, et kõlaks hästi ja pääseks laulupeole.

Täpselt sama on valimisliidus. Esmatähtis pole parteiline kuuluvus, vaid soov, omades selget sihti ja tahet, valla elanike heaks midagi ära teha.

Loomulikult on mul isiklikud poliitilised eelistused olemas, ja on erakondi, keda

Esmatähtis pole parteiline kuuluvus, vaid soov, omades selget sihti ja tahet, valla elanike heaks midagi ära teha.

ma enam kunagi ei vali. Aga kohalik poliitika ei peaks olema parteipoliitika. See on hoopis teine asi. Minu maailmavaade on Põhja-Sakala vald.

Oled siitkandist mõnda aega eemal olnud ja seetõttu on sul kõrvaltvaataja pilk. Mis sulle silma jääb, mis teemad vajaksid rohkem tähelepanu?

Kõiki muredetaile ma veel ei tea, aga kõrvaltvaatajana hakkavad mõned asjad silma küll. Häirib, et mõned lihtsamad asjad, mis on vallavalitsuse pädevuses, on jäänud tegemata. Toome näiteks traditsioonilise suvise muusikafestivali, mil ootame külalisi üle ilma. Võiksime tutvustada end korrastatud ümbruse ning hooldatud suurmeeste hauaplatside läbi. See annab kaugelt tulijale märku, et austame oma ajalugu ja esivanemaid.

Veel tuleb meelde üks Lennart Meri intervjuu, kus president andis hinnangu Tallinna lennujaama korratule peldikule, öeldes, et Eesti riik algab sellest samast peldikust ning peab olema korras.

Sama asi kehtib valla tasandil. Olen päris kindel, et vallavanem oli teadlik koha-

like käimlate probleemist. Sellised pealtnäha pisiasjad on kõnekad ja tihti ka valla visiitkaardiks.

Eriti rumal otsus oli panna Võhma perearsti ruumid müüki enne kui uus töökoht valmis. Oleks pidanud pingutama, mõtlema, kuidas arstipiirkonda tuua. Olen ise juba üle 70 ning kättesaadav arstiabi on järjest olulisem. Vaatamata perearstide vähesusele mujal väikestes maakohdades ei tohi me alla anda ja peame teemaga kindlasti tegelema.

Millises valdkonnas saad oma kogemuste ja teadmistega volikokku pääsedes kõige rohkem kasu tuua?

Mulle tundub, et kohalikes otsustes on ettevõtjate hääl jäänud kuulamata ja kuulmata. Leian, et koostöö ettevõtjatega peaks olema tihedam. Vald peaks olema koht, kuhu ettevõtja oma idee või murega alustuseks pöörduks.

Edukas on vald, kus ettevõtjaid hoitakse ja innustatakse. Siis on töökohti, inimesed jäävad ja tulevad maale elama, nende lapsed käivad lasteaiades ja koolides. Kui on inimesi, saavad ettevõtjad oma tegevusi laiendada, miks suraha jääb valda, et seda kohalikuks arenguks kasutada.

Võiksime vallale vajalikke tööloike jaotada piirkonniti ja teha väiksemaid konkursse, et meie kohalikud inimesed saaksid tööd ja leiva lauale. Seda põhimõtet järgib terve Euroopa – raha tuleb hoida võimalikult palju kodu lähedal. Meie peaksime siin

samamoodi mõtlema. See on tark ring, mis töötab ainult siis, kui kõik osapooled mõistavad, et nad on osa ühisest süsteemist.

Nagu eelpool mälestustest rääkides mainitud, on mulle oluline ka kultuuri valdkond. Ettevõtja pilguga näen suurt potentsiaali kultuuriturismi arendamisel. Kunagi sai filmi Tõde ja õigus tarvis minu hallatavatele maadele üles ehitatud terve filmiküla. Vald tuli meile vastu absoluutselt kõiges! Ja see oli Rõuge valla jaoks väga suur asi. Hiljem tegutses seal mõned aastad Filmi Vargamäe külastuskeskus, mis tõestas – eriti koroona ajal – kui tähtsad on kultuuri- ja loomevaldkonna tegevused ka kaugemal keskustest olevates piirkondades. Siin Suure-Jaani kandis on aga sajandite paksune kultuurikiht, mida peaks veelgi aktiivsemalt tervele Eestile tutvustama.

Aitäh, Mart, selle sisuka jutuaajamise eest. Soovin sulle valimistel edu ja loodan, et meil avaneb võimalus need mõtted ja plaanid koos ellu viia.

Intervjueeris
PRIIT TOOBAL

Põhja-Sakala valla suurim väljakutse on rahvaarvu kasvule pööramine

Põhja-Sakala valla ees seisab suurim väljakutse, millega üks omavalitsus üldse kokku puutuda saab – kuidas peatada elanike arvu pidev vähenemine ja pöörata see kasvule. Kui me selles küsimuses midagi kardinaalset ei muuda, pole ühel hetkel enam kedagi, kellele koole ja lasteaedu renoveerida, mänguväljakuid ehitada ning spordi- ja kultuuritegevust pakkuda.

Kahjuks on riigi tasandil kasvavatele perekondadele takistusi seatud – peredele olulisi lastetoetusi on kärbitud, lisandunud on uusi makse ning olemasolevaid makse on tõstetud. Sellises olukorras peab just omavalitsus olema see, kes astub pere- ja sündimustoetuse suunal otsustavaid samme. Meie valimisliit on tulevikku vaatav – me näeme, et omavalitsuse roll perede toetamisel peab suurenema, kui tahame, et elu maal kestaks ja areneks.

Uus volikogu ja vallavalitsus peavad võtma rahvastikupo-

liitika selgeks prioriteediks. Valimisliit Meie Põhja-Sakala peab rahvaarvu vähenemise peatamist ja elanikkonna kasvu saavutamist oma programmi küsimuseks number üks. Kui meid saadab valimistel edu, asume selles suunas otsustavalt tegutsema. Siin on mõned suunad, mida peame oluliseks ja kiiresti rakendatavaks.

Kui tahame uusi elanikke, peab meil olema neile kodusid pakkuda. Koostöös riigi, erasektori ja valla enda haldusettevõttega tuleb juurde luua elamispindu. Samal ajal peame aitama tühjalt seisvatele majadele ja korteritele uued omanikud leida. Samuti võiks vald pakkuda noortele peredele soodsaid või tasuta ehituskrunte tingimusel, et nad ehitavad sinna kindla aja jooksul elamu.

Et noored pered saaksid Põhja-Sakala vallas oma elu alustada, peame looma neile atraktiivsed tingimused. Ühe võimalusena näeme toetus-

paketti, mis sisaldaks näiteks vallale kuuluva elamukrundi tasuta hoonestusõigust või sissemaksuvaba võimalust soetada korter üürimajas, mille plaanime ehitada koostöös erasektori ja valla haldusettevõttega. Kui perel on võimalik alustada ilma suure algkapitalita, võib see olla otsustavaks põhjuseks just meie valda kolimiseks.

Meil on vaja muuta lasteaia kohatasu mõistlikuks ja etteaimatavaks. Seetõttu pakub meie valimisliit välja, et kohatasu tuleb siduda lahti alampalgast ja külmutada

Tänane reaalsus on see, et kui lapsele ei ole lasteaia kohta, jääb üks vanem paratamatult koju.

neljaks aastaks täasel 50 euro tasemel. Alates teisest lapsest peaks lasteaiakoht olema tasuta. Samuti tuleb lõpetada lasteaiajätkekorrad – vajadusel laiendame olemas-

olevaid lasteaedu või loome uusi rühmi.

Tänane reaalsus on see, et kui lapsele ei ole lasteaia kohta, jääb üks vanem paratamatult koju. Nii on taas üks tööealine inimene tööjõuturult eemal – ja üks pere, kes ei saa oma potentsiaali täiel määral rakendada.

Ettevõtlus vajab arenemiseks tugevat kogukonda ja toimivat keskkonda. Valla ülesanne ei ole olla vaid pealtvaataja, vaid luua eeldused, et ettevõtjad leiaksid siit töötajad ja töötajad omakorda leiaksid siin kodu. Selleks peame tagama

v a j a l i k u infrastruktuuri: piisavalt elamispindu, lasteaiaid ja

koolid peredele, sportimis- ja vaba aja veetmise võimalused, hea internetiühendus ning toimiv transpordivõrk. Alles siis, kui inimestel on siin hea elada, saavad ka ettevõtted

siin edukalt tegutseda. Vallal on selles kande roll – olla tugeva ja toimiva elukeskkonna kujundaja.

Inimene ei vali kodukohta ainult töö ja kooli järgi – oluline on ka elukeskkond. Turvalisus, rohealad, mänguväljakud, kultuurisündmused ja kogukonnaelu loovad selle tunde, et siin on hea olla. Me ei pea võistleva linnadega nende tingimustel – peame näitama, miks just siin on parem elada.

Me ei saa jääda ootama, et inimesed meid ise märkaksid. Peame igal aastal korraldama turunduskampaaniaid, kus tutvustame oma valla tugevusi – olgu selleks rahulik elurütm, loodus, head koolid ja lasteaiaid või sportimisvõimalused.

Kui tahame, et inimesed saaksid elada maal ja töötada linnas, peab meil olema kvaliteetne internetiühendus ja toimiv ühistransport suuremate keskustega. Samuti ei saa alahinnata teede korrashoidu, mis on külael igapäevase elu toimimise aluseks.

Need ideed ei ole ulmelised ega kättesaamatud – need on reaalsed sammud, mis aitavad luua Põhja-Sakalasse rahvastiku kasvu ja usku tulevikku. Me ei saa lubada endale edasilükkamist ega mugavat kohatäitmist vallajuhtimises.

Kui tahame, et Põhja-Sakala ei oleks hääbuv vald keset Eestimaad, siis peame tegutsema – peatama elanike arvu kahanemise ja pöörama selle kasvaks. See on järgmise vallavõimu kõige tähtsam ülesanne.

MEELIS LAURI

valimisliidu Meie Põhja-Sakala liige, kes kandideerib sügisel vallavolikokku

Lasteaiakoht peab olema kättesaadav kõikidele peredele

Kui räägime peresõbralikust omavalitsusest, siis mõtleme ennekõike sellele, millised võimalused ja toetused on kohalikel peredel laste kasvatamiseks. Põhja-Sakala vallas on mitmeid olulisi toetusi – sündimustoetus on soliidne, 750 eurot lapse kohta. Esimesse klassi astuv laps saab 150-eurose ranitsatoetuse ning valla poolt toetatakse ka laste osalemist huvitegevuses. Lisaks riiklikule emapalgale ja lapsetoetusele on see paljudele peredele oluline tugi.

Ometi on meie vallas kujunenud olukord, kus lasteaia kohatasud kuuluvad

Viljandimaa kõrgeimate hulka – meist kallim on vaid Viljandi linn. Samal ajal on näiteks Mulgi vallas kohatasu soodsam ning Viljandi vallas lausa väga soodne (vaid 25 eurot kuus). Kuidas nemad suudavad lasteaia kohatasusid madalamal hoida, aga meil öeldakse, et selleks pole raha? Tõde on lihtne: puudus ei ole mitte rahast, vaid peamiselt tahtest. Tahtest seista perede eest ja väärtustada laste kasvatamist tegude, mitte ainult sõnadega.

Valimisliit Meie Põhja-Sakala leiab, lasteaia kohatasu peaks olema peredele taskukohane – ega peaks

igal aastal tõusma. Praegune sidumine alampalgaga muudab tasu igal aastal ettearvamatult kallimaks. Meie ettepanek on hoida kohatasu nelja aasta jooksul stabiilsena, tänase 50 euro tasemel. See aitaks peredel oma igakuiseid kulutusi paremini planeerida ning looks kindlustunde.

Veelgi olulisem on aga see, et alates teisest lapsest peaks lasteaiakoht olema tasuta. See on konkreetne samm, millega toetame nii sündivust kui ka mitme lapsega perede majanduslikku kindlustunnet. Laste kasvatamine ei tohi muutuda vanemate jaoks

koormavaks rahaliseks pingutuseks – see on meie kui valla ühine vastutus.

Samas ei tohi unustada ka kõige praktilisemat probleemi: lasteaiajätkekorrad. Kui lapsele ei ole kohta, on pere sundseisus – keegi peab jääma töölt koju. Nii jääb tööjõuturult kõrvale üks tööealine inimene, kelle potentsiaali me ei kasuta. Lahendus on olemas: kui vaja, laiendame olemasolevaid lasteaedu ja loome juurde uusi rühmi. See on investeering, mis tasub end.

Minu isiklik prioriteet volikogus on just suurperede toimetuleku toetamine. Olen

aastakümneid selle eest seisnud – juba 1992. aastal asutasime koos teiste aktiivsete lapsevanematega Viljandimaa Paljulapseliste Perede Ühenduse. Olin selle südamega tehtud organisatsiooni juhatuse liige ja esimees. Hiljem liitusin Viljandimaa Kasuperede Ühendusega, kus samuti juhatuses kaasa lõin. Tean juba aastakümneid, millised on paljulapseliste perede mured ja tean ka seda, et kohalikul omavalitsusel on roll ja võimalus neid muresid lahendada aidata.

Valdkondlik kogemus on mind veennud ühes – perede toetamine ei tohi olla üksnes

valimistel ajal päevakorras, tegutseda on vaja. Meie valimisliit on valmis seda vastutust kandma ja peresõbraliku perepoliitikat ellu viima.

HELDUR KRAANER

Andre Välimets ajab Olustverre pakiautomaati – vahekokkuvõte ja järgmised sammud

Valimisliidu Meie Põhja-Sakala liige ja kohalike valimiste kandidaat Andre Välimets on võtnud kindla sihi: Olustverre peab tulema pakiautomaat. See pole ainult tema enda soov, vaid vastus paljude kohalike inimeste korduvatele muredele ja igapäevastele vajadustele.

Välimets saatis juba juuni alguses ametliku ettepaneku nii Põhja-Sakala vallavalitsusele kui ka neljale suuremale pakiautomaatide teenusepakkujale – Omniva, SmartPost, DPD ja Venipak. Tema sõnul on Olustvere ja selle lähiumbruse (Jaska, Kävere, Navesti, Reegoldi jt) inimestel olnud paki

saatmine ja kättesaamine keeruline pärast seda, kui Olustvere postkontor 2016. aastal suleti. Lähimad pakiautomaadid asuvad Suure-Jaanis, kuhu vanematel või liikumisraskustega inimestel ei pruugi olla lihtne minna.

„Olustvere piirkonnas elab kokku ligi 800 inimest – see on arvestatav kogukond. Tänapäeval kasutavad pakiteenuseid kõik, sh eakad, kes tellivad ravimeid ja muid esmavajalikke asju. Sellepärast pean pakiautomaadi paigaldamist siia igati mõistlikuks ja vajalikuks“, selgitab Välimets. Välimetsa esimene ettepanek oli seada automaat üles Olustvere Coop kaupluse

juurde – kohta, mida inimesed igapäevaselt külastavad ja kuhu pääseb nii jalgsi kui autoga.

Andre Välimets on teinud märkimisväärse töö, suheldes kõigi nelja ettevõttega. Kõige konkreetsemad ja lootustandvamad vastused tulid Omnivalt. Omniva on kinnitanud, et neil on plaan aasta lõpus laiendada väiksematesse asulatesse. Olustveret kui 800 elanikuga piirkonda peetakse ettevõtte jaoks potentsiaalselt huvipakkuvaks. Omniva avaldas Andre Välimetsale tänu, et ta Olustvere võimaliku kohana lauale tõstis. Samas rõhutati,

et paigaldusotsuse eelduseks on kohalik tugi, sealhulgas sobiva asukoha olemasolu, millega ei kaasneks rendikulu. „Kauplused soovivad tavaliselt automaadi eest tulu saada, mis tõstab meie kulusid. Kui vald saaks pakkuda sobiva tasuta pinna, muudaks see asja oluliselt lihtsamaks“, kirjutab Omniva esindaja. Andre Välimets leiab, et võimalike asukohtadena võiks kaaluda koostööd kohaliku lasteaia või Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooliga, kelle territooriumil võiks samuti leiduda sobiv, nähtav ja turvaline koht automaadile.

SmartPost pakkus välja alternatiivse lahenduse –

pakipunkti. See tähendab, et kohalikus poes või kohvikus hakkab töötaja pakkide ülevõtmisega tegelema, sarnaselt automaadile. Selline süsteem töötab juba näiteks Tääksi kaupluses. Välimets kaalub ka selle idee edasiarendamist, kui automaadi paigaldamine peaks takerduma. See aga ei ole ei kasutaja ega teenuse pakkuja jaoks kuigi mugav variant. DPD ja Venipak pole hetkel veel sisulist tagasisidet andnud.

Andre ütleb, et tegutseb selle nimel, et Olustvere inimeste elu oleks lihtsam ja tänapäevasem. Pakiautomaat on tema sõnul üks väga konkreetne ja teostatav samm

selle suunas. Ta on valmis läbirääkimisi jätkama nii ettevõtete kui võimalike asukohtadega ja usub, et juba hilissügisel võib sündida reaalne tulemus.

Andre Välimets

Isamaa erakond ei ole Põhja-Sakalas tänasele vallavõimule alternatiiviks

Kui riigi tasandil etendab Isamaa erakond võimalikele opositsioonilist alternatiivi ja astub valimistele vastu loosungiga „Eesti vajab muutust“, siis Põhja-Sakala vallas kõlab see sõnum tühjalt. Siin pole Isamaa mingilgi moel muutuse kandja. Vastupidi – Isamaa on osa just sellest poliitikast, mida tänane Põhja-Sakala vallavõim endas kujutab.

Tuletame meelde, et tänane vallavanem Karel Tõlp sai ametisse tänu Isamaa häälele. Samuti toetas Isamaa Aino Viinapuud volikogu esimeheks. Ilma nende toetusega ei oleks tänane võimuliit ei tekkinud ega püsinud. Seega ei ole Isamaa alternatiiv, vaid osa probleemist.

Isamaa hääle ja toetusega on tehtud otsused, mis on toonud vallarahvale rohkem pahameelt kui paremat elu: lasteaia kohatasu tõus, valla lõhki laenamine, väikekoolide sulgemisplaanid, ametnike poliitiline surve, tuuleparkide arenduste jätkamine, perearstide puudusest tingitud

Tänane vallavanem Karel Tõlp peab tänama Lembit Kruuset ja Taavi Umalat – ilma nende abita poleks ta pukki saanud ega seal püsinud

tervisekriisi süvenemine ja palju muid inimestele päriselt olulisi muresid. Kahjulikke ja rumalaid otsuseid

Inimesed, kes täna Isamaa nimekirjas kandideerivad, annavad sellega oma toetuse tänastele juhtidele ja

ja vastutustundlikust majandamisest, aga tegelikult laenatakse vald lõhki ja otsuste tagajärgede eest ei vastutata.

Tänane vallavanem Karel Tõlp kandideerib sügisel küll ilmselt Häädemeeste vallas, kuid ta on tänastele võimalikele kinnitanud, et kui Põhja-Sakalas peaks valimised võitma senine koalitsioon, sealhulgas Isamaa, on ta valmis siin vallavanemana jätkama. See tähendab, et kui valija annab oma hääle Isamaale, ei vali ta muutust ega uut suunda, vaid annab loa senise segaduse ja arrogantsuse jätkumiseks.

Seega võib öelda, et Karel Tõlp on sisuliselt Isamaa vallavanemakandidaat.

Isamaa ei ole Põhja-Sakalas tänasele juhtimisele alternatiiv, vaid selle jätkumise garant, mistõttu nende loosung „Eesti vajab muutust“ käib siin nende enda vastu – sest just Põhja-Sakala vajab muutust.

Isamaa hääle ja toetusega on tehtud otsused, mis on toonud vallarahvale rohkem pahameelt kui paremat elu

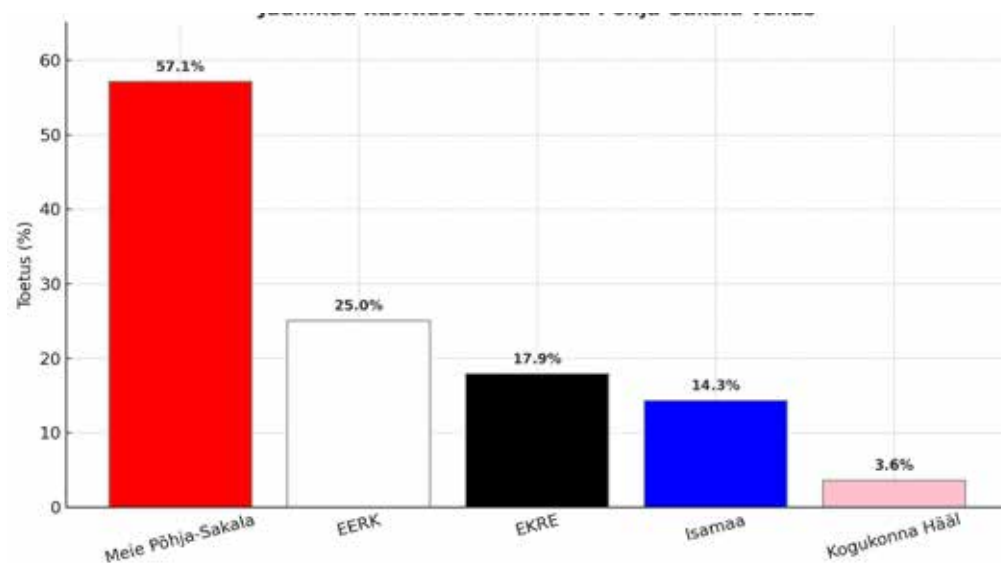
ei tehtud Isamaa teadmata ega tahte vastaselt – nad olid teadlikud, hääletasid poolt või lasid vaikides sel kõigil toimuda.

peetakse linnukese pärast ja pikaajalised arengudokumendid ei oma tegelikku kaalu. Räägitakse küll palju mõistlikust rahakasutusest

Meie Põhja-Sakala jätkuvalt populaarseim

Põhja-Sakala Valgest Majast Facebookilehe juunikuu küsitluses säilitas valimisliit Meie Põhja-Sakala oma liidripositsiooni 57,1-protsendise toetusega. Teisel kohal jätkab Eesti Rahvusringhääletajad ja Konservatiivid (EERK) 25 protsendiga, kolmandal EKRE 17,9 protsendiga ning neljandana Isamaa 14,3 protsendiga.

Alla 5% valimiskünnise jäi valimisliit Kogukonna Hääle, kellel puudus küsitluse põhjal esindatus volikogus.

Meie Põhja-Sakala – 10 kohta
Eesti Rahvusringhääletajad ja Konservatiivid – 4 kohta

EKRE – 3 kohta
Isamaa – 2 kohta
Veebiküsitlus toimub iga kuu viimasel nädalal ning

ei pretendeeri sotsioloogilisele täpsusele. Aitäh kõigile hääletanutele – järgmine küsitlus juba juuli lõpus!

Präänik

Põhja-Sakala vald paigaldab avalikele spordiväljakutele kuus pallikasti

SA Liikumisharrastuse Kompetentsikeskus koostöös Kultuuriministeeriumiga on käivitanud algatuse, millega kutsutakse kohalikke omavalitsusi paigaldama avalikele spordirajatistele pallikaste. Eesmärk on edendada liikumisharrastust ja muuta spordiväljakud paremini kasutatavaks nii lastele, noortele kui ka täiskasvanutele.

Projekti kaudu sai iga omavalitsus soetada kaks pallikasti. Põhja-Sakala vald otsustas panustada veelgi enam ning soetas omavahenditest juurde neli täiendavat kasti, et katta rohkem piirkondi ja pakkuda võimalust sportimiseks laiemale ringile vallarahvast.

Kokku paigaldatakse kuus pallikasti: Sürgaverre, Vastemõisa,

Kõppu, Võhmasse, Kõosse ja Olustverre.

Pallikastid sisaldavad erinevaid spordivahendeid, näiteks jalg-, korv- ja võrkpalle, ning on kasutajatele kättesaadavad avalikus ruumis asuvaltel mänguväljakutel ja spordiväljakutel. Selline lahendus võimaldab harrastada sporti ka neil, kellel parasjagu enda varustust kaasas ei ole.

Tänase valla spordikorraldajat Raivo Nõmme, kelle eestvedamisel ja koostöös pallikastide paigaldamine sujuvalt korraldati. Tegemist on ühe sammuga pikemas tegevuste reas, mille eesmärk on toetada aktiivset eluviisi ja tervislikke valikuid meie vallas.

Valimisliidu Meie Põhja-Sakala AVALDUS

Valimisliit Meie Põhja-Sakala ei tee koostööd poliitilise jõuga, kelle nimekirjas kandideerib tänane vallavanem Karel Tõlp või kelle vallavanema kandidaadiks ta on

Valimiste eel ei ole mõistlik uksi kinni lüüa ega koostöövõimalusi välistada. Valimisliit Meie Põhja-Sakala on valmis tegema koostööd kõikide poliitiliste jõududega, kes jagavad meie vaateid vallaelu korraldamisel ja vallarahva teenimisel.

Oleme avatud dialoogile kõigi nendega, kes soovivad panustada rahvaarvu vähenemise pidurdamisse, haridus- ja kultuurielu arendamisse, sotsiaalvaldkonna tugevdamisse ja ettevõtluse toetamisse. Meie partneriteks saavad olla need, kelle jaoks on oluline avatud ja otsene suhtlus vallarahvaga ning kelle põhimõtetes on kesksel kohal aus, kaasav ja läbipaistev juhtimine.

Ühe olulise põhimõttelise välistuse teeme siiski. Valimisliit Meie Põhja-Sakala vastandub selgelt poliitilisele liidule, kes on Karel Tõlbi vallavanemaks valinud ja teda ametis hoidnud. Me ei jaga Karel Tõlbi seisukohti ega juhtimisstiili. Oleme valimisliiduna tulnud välja selleks, et pakkuda tugevat ja usaldusväärset alternatiivi praegusele, Karel Tõlbi juhitud vallavalitsusele.

Seepärast välistame igasuguse koostöö poliitilise jõuga, kelle nimekirjas Karel Tõlp kandideerib või kelle vallavanema kandidaadiks ta on.

Valimisliit Meie Põhja-Sakala

Valimisliit Meie Põhja-Sakala on alternatiiv tänasele vallavõimule

Viimastel aastatel on paljud vallarahva hulgast tundnud, et otsused tehakse kusagil kaugel, mitte koos meie endiga. Kuulatakse, aga ei kuulda. Lubatakse kaasamist, aga kaasaatakse alles siis, kui otsus on juba tehtud. Räägitakse hoolimisest, aga reaalsus tundub teistsugune.

Valimisliit Meie Põhja-Sakala on tänasele vallavõimule selge alternatiiv. Me ei toeta senist juhtimisstiili ega otsuseid, mis on vallarahvast oma vallast võõrandanud. Meie oleme siinsed, oma inimesed, kes tunnevad, et valda saab ka teisiti juhtida ja oma rahvast teenida. Tänase vallavõimu alternatiiviks ei ole ei Viinapuu ega Pastaku valimisliit, samuti mitte Isamaa. Kõik nad kolm on osa tänasest vallavõimust – nad on selle loojad ja püsti hoidjad. Nemat ei ole alternatiiv, sest nad on just see, mille vastu inimesed rahulolematust tunnevad.

Just nende jõudude toel sündis ja püsib võimuliit, mille otsuseid on inimesed taluma pidanud – olgu selleks lasteaia kohatasude tõus, väikekoolide sulgemise plaanid, valla lõhki laenamine, spordimaksu kehtestamine, suutmatuse lahendamine perearstikriisi, valla maine häbistamine jne. Isamaa, Viinapuu või Pastaku nimekirjas kandideerijad ei saa väita, et esindavad muutust. Vastupidi – nendes nimekirjades kandideerijad toetavad senist juhtimist ja selle jätkumist.

Meie Põhja-Sakala usub, et valda ei saa juhtida kulu ja tulu põhisel. Jah, tuleb olla mõistlik ja kokkuhoidlik. Otsuseid ei saa teha üksnes

Excelisse vaadates. Vallavalitsuse eesmärk ei ole rahalist tulu teenida, vaid hoida ja arendada elu. Meie tööline tulu ja kasu on see, kui lasteaedades ja koolides on lapsed, kui inimesed jäävad siia elama ja tulevad tagasi, kui on usaldus oma valla vastu.

Me ei luba utopiat. Me ei ütle, et kõik saab nelja aastaga korda. Aga me lubame, et alustame nende asjadega, mida on kaua edasi lükatud. Me ei tee plaane kampaania pärast – meie tegevuskava on teekaart, mille järgi hakkame liikuma. Ja me teeme seda koos vallarahvaga.

Meile on oluline, et inimesed oleksid kaasatud ja neid võetakse kuulda. Me ei poe bürokraatia taha ega venita vastustega. Kui pöördutakse, tuleb vastata ja murele lahendus leida. Mitte alati ei saa kõike lubada ega kõigile meeldida, aga ausus, selgus ja lugupidamine on miinimum, millest me ei tagane.

Me kutsume kaasa kõiki, kel on tahet ja oskusi panustada. Kaasame ettevõtjaid, õpetajaid, talunikke, arste, noori, vanemaid – kõiki, kes tahavad, et elu siin läheks paremaks.

Valimisliit Meie Põhja-Sakala on sisuline alternatiiv tänasele vallavõimule. Meie ei ole eilse jätk. Meie oleme homse algus.

SAIRE TAMME-PÄLL

MIKS MINA

Riina Mankin:
 olen südamega hariduse
 ja kultuuri küljes –
 kandideerin Meie
 Põhja-Sakala nime-
 kirjas vallavolikokku

Olen pärit Paidest, kus lõpetasin nii keskkooli kui muusikakooli.

Muusika on mulle alati südamelehedane olnud ja juba varakult teadsin – minust saab

õpetaja. Kõrghariduse omandasin Tallinna konservatooriumis ja suunamine tõi mind Suure-Jaani. Kolmest aastast on saanud 43 – nii need asjad lähivad, kui koht ja inimesed sind endasse haaravad.

Töötan koolis ja juhendan koore ning huviringe. Mudilaskoor, lastekoor, Meelespea ja Ilmatar on olnud minu igapäevased rõõmud. Osalen näiteringis Tegeltkah! – see

on minu viis akusid laadida ja elu mitmekülgseks hoida.

Olen aastaid juhtinud Viljandimaa muusikaõpetajate aineühendust ning kuulun Muusikaõpetajate Liidu volikogusse. Ka kohalikus poliitikas olen varem kaasa löönud. Soovin taas panustada.

Liitusin valimisliiduga Meie Põhja-Sakala, sest usun koostöösse ja hoolivasse omavalitsusse ning seetõttu kandideerin sügisel vallavolikokku.

Aivar Jaanus:
 kandideerin
 valimisliidus
 Meie Põhja-Sakala
 vallavolikokku

Olen sündinud Viljandis ja suure osa lapsepõlvest veetsin väikeses Õisus. Aastal 2008 kolisin Võhmasse ning alates 2016. aastast elan Suure-Jaanis, kuhu perega oma kodu soetasime. Haridusteed alustasin Abja Gümnaasiumis, gümnaasiumihariduse omandasin Võhmas, lisaks õppisin vahetusõpilasena Ameerika Ühendriikides.

Elu jooksul olen teinud mitmesuguseid töid, kuid kõige südamelehedasemaks on kujunenud maastikuehi-

tus – eriala, mida olen ka õppinud. 2019. aastal alustasin õpinguid Räpina Aianuskoolis, kus omandasin maastikuehitaja kutse. Hetkel täiendan end Tallinna Tehnika Kõrgkoolis ärijuhtimise erialal ning töötan Holttemis laadurijuhina.

Põhja-Sakala vallaga seob mind juba seitseteist aastat kestev side. Vabal ajal tegelen eelkõige oma kodu ja selle ümbruse eest hoolitsemisega, mistõttu jääb ühiskondlikuks tegevuseks hetkel vähem aega. Minu hobideks on airsoft, kitarrimäng ja puutöö.

Töökogemus maastikuehitajana on andnud mulle hea tunnetuse avaliku ruumi korrashoiust. Leian, et valdas tuleks senisest rohkem tähelepanu pöörata teede ja teeäärte hooldusele, eriti kõrvalteedel. Tähtis on ka kalmistute korrashoid ning unarusse jäänud haudade eest hoolitsemine. Samuti vajab rohkem tähelepanu haljastus ja lagunenenud hoonete olukord – korrast elukeskkond on oluline kõigile.

Minu jaoks on haridus erakordselt oluline, sest just selle kvaliteet loob tugeva aluse meie tulevikule.

Soovin, et meie lapsed saaksid koolis õpetajate juhendamisel kasvada julgeteks ja hoolivateks inimesteks – sellisteks, kes oskavad seista enda ja teiste eest. Oluline on, et õpetajad ise käituksid samuti nii, olles lastele eeskujuks mitte ainult sõnade, vaid ka oma tegudega.

Koolielu peab olema mitmekesine ja toetav, et igal lapsel, õpetajal ja koolitöötajal oleks koolis hea olla.

Samuti on tähtis, et lapsevanemad tunneksid end kindlalt ja turvaliselt, kui nad usaldavad oma lapse päevaks kooli hoole alla.

Mart Erik:
METS - ILU JA VALU

KOHTUMISED LUGEJATEGA
 Vestleme nii raamatutest kui metsamehe elukogemustest

MART ERIK
 metsamees
 ja kirjanik

Vestlust veab
LAINE RANDJÄRV

PAKUTAKSE KRINGLIT, KOHVI JA TEED
 ALGUS IGAL POOL KELL 16

25. august	SUURE-JAANI raamatukogu
29. august	TÄÄKSI raamatukogu
5. september	KÕO raamatukogu
8. september	PAALA raamatukogu
12. septembr	VASTEMÕISA raamatukogu
15. september	KÕPU raamatukogu
22. september	VÕHMA raamatukogu

RENDI LADU
 Suure-Jaani tööstuspark

Kontakt
 ☎ +372 5349 0152
 ✉ rendi@rendiladu.com
 📍 Kõrga-A. Suure-Jaani tähe, Põhja-Sakala vald

Vabad laod
 ✓ Ladu nr 1 – 32,6 m² + m² 1,4 m²
 ✓ Ladu nr 3 – 29,6 m² + m² 1,4 m²
 ✓ Kestatavus – 10,6 m², kamber all parkimis-ala – 10,6 m²
 Iga laod sõltuvad (sõltuvad, m² ja kamberi suurus)
 Laod valmivad 2025. aasta lõpuks!

TarSi Grupp OÜ

Kildu Külastajate Maja pakub

majutust
toitlustamist
pulmade ja teiste
tähtpäevade korraldamist
seminariteenust
kolmes erinevas saalis
cateringi
toidu- ja serveerimisnõude renti
laagreid
saunamõnuseid

Info ja broneerimine
telefonil 5822 5650
e-posti aadressil kildu@kildu.ee

Müüa
TOIDUKARTULEID
 Telefon 520 5578 - Silver

Sulle-mulle TASUTA vahetuspunkt Suure-Jaanis
 Kõleri 1 (sissepoole tänava poolt)

Too meile terved ja puhtad riided, nõud, masinad ja muu kodukaup. Või koju, mis vaja.

Lahtioleku aegu järgi
 Taimi Leinsoo
 Facebookilehel

Lisainfo 5330 0574

TarSi nutipesula
 Suure-Jaani tööstuspark

Nutipesulas pesemine tähendab mugavust – ei pea kinnustama! Lisage igale pesuprogrammile eraldi raha ja peske oma tempo järgi!

Teavda meid: telefonil 531112 või SMS-iga sõltuvalt

Kovadest head hoida: 1 EUR + 1 mnt ja 10 sekundi pesuajaga

Uus! uus tehnoloogia

Uus pesuhoon

pigileksel on nüüd parem surve

SANTEHNILISED TÖÖD

Andres Kibar * 512 7346 * unrukodu@hotmail.ee

Kõik katuseetööd
 Katuse tarvikud
 Vihmaveesüsteemide hooldus ja paigaldus
 Fassaaditööd

KSG METALLIC

Asume Kõidamal
 Kontakt: Kalev
 Tel: 523 9493
 e-post: info@ksgmetallic.ee

Tõmbame peo käima!

HADES
 Nostalgia-bänd PLUS

Kontaktid:
 Karl: +372 5340532
 Andres: +372 5127346

Vanad head eestikeelsed lood!

Võlli külas Pärna talus
MASSAŽ

Ülle Kibar * 5568 6491 * unrukodu@hotmail.ee

Vokaal-Duo Boomer

511 6328
 avoailt@gmail.com

Pilistvere kohvik

KOHVIK AVATUD
 T-P kell 12-17
 Soovijatele kohvi alates kella 11st

PEOLAUAD KUNI 70 INIMESELE
 Poeruumis 50+, kuurisaalis 50 kohta

MAJUTUS KUNI 25 INIMESELE
 2 kahetoalist peretuba, 3 tuba kahele

5347 4563
 annikaleinus@gmail.com

Pilistvere endine kauplus, Pilistvere küla, Põhja-Sakala vald, Viljandimaa